

### חיוב הפרשת תרומות ומעשרות מחבילי תלתן

התלתן הוא מין קטנית, שנותנים מעט ממנו בקדרה, ומבואר בברייתא, שחבילי תלתן, אף על פי שלא נידושו ולא נתמרחו, טבל הן.

והנה נתבאר לעיל ללשון ראשון, שבקטניות הכל מודים שהן נעשים טבל גם כשהן חבילות, ולא נתמרחו.

ורצו לומר, שמתוך כך שהזכירה הברייתא תלתן ולא הזכירה כל תבואה, על כרחך דווקא תלתן דינו כן, להתחייב במעשרות בעודו חבילות, ולא שאר תבואה, שלא כדעת רבי, האומר, שגם תבואה שהכניס למוללה, מתחייבת במעשרות בעודה בשבולים. ולמדנו, שלדעת החולקים על רבי, כלומר לדעת רבי יוסי ברבי יהודה, דווקא תבואה בשבולים אינה מתחייבת במעשרות, אבל דברים אחרים מתחייבים במעשרות גם כשהם מחוברים בגבעולים.

ודחו זאת ואמרו, שאפשר שלדעת רבי יוסי ברבי יהודה כל המינים דינם שווה, ואינם מתחייבים במעשרות אלא אחר מירוח. וברייתא זו כדעת רבי המחייב תבואה בשבולים במעשרות, והוא הדין לשאר מינים, ונקטה הברייתא תלתן דווקא, ללמד, שדי בהפרשת מעשרות על הזרע, ואין צריך להפריש על העץ, אף על פי שטעם העץ כטעם הזרע, כפי שיתבאר בעזה"י להלן.

עוד נתבאר לעיל ללשון שני, שבקטניות הכל מודים שבחבילות אינן נעשים טבל, כי אין בהן גמר מלאכה אלא מירוח.

והקשו מברייתא זו, שכן מבואר בברייתא שחבילי תלתן אף על פי שלא נתמרחו טבל הן.

ותירצו, שבאמת חבילי תלתן אינן נעשים טבל לתרומה גדולה, וכל מה שביד ישראל עדיין מותר לאכול ממנו עראי, וברייתא זו מדברת במעשר ראשון שנטלו לוי, שהלוי יכול הוא ליטול מעשר ראשון שלו בעוד התבואה בשבולים קודם מירוח, כפי שיתבאר בעזה"י להלן, ומה שנטל הלוי, מאחר שהוא מעשר ראשון, הרי הוא טבל, עד שיפרישו ממנו תרומת מעשר, כפי שיתבאר בעזה"י בהמשך.

### אופן הפרשת תרומות ומעשרות מחבילי תלתן

א. כותש.

מבואר בברייתא, שהבא להפריש תרומות ומעשר מחבילי תלתן של טבל, קודם